

Iluta Lāce

Upura vajadzībās balstīta pieeja

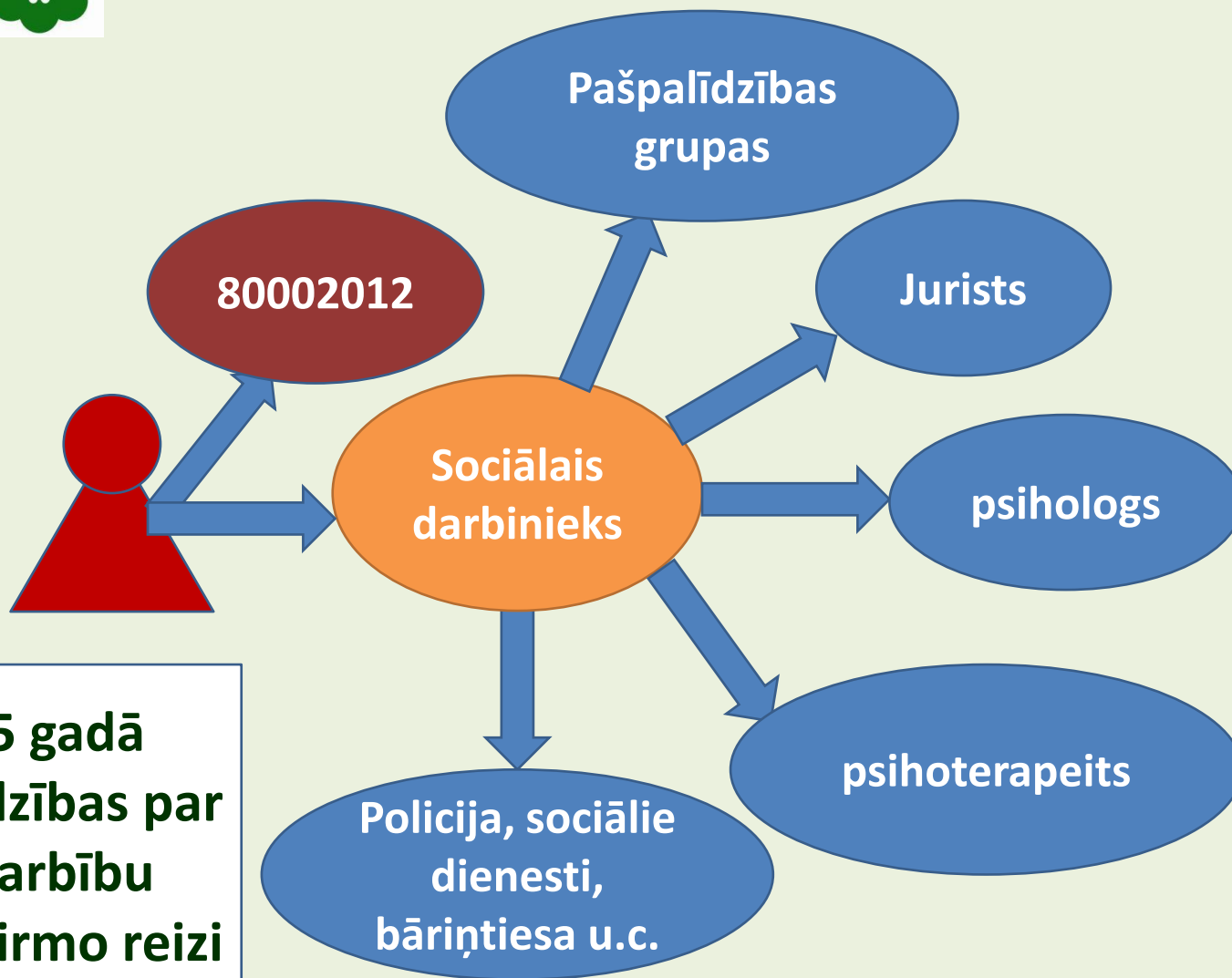
Resursu centra sievietēm «MARTA»
pieredze

**Rīga
2015**

Atbalsts sievietēm MARTĀ

2015 gadā
191 sūdzības par
vardarbību
159 – pirmo reizi
Palīdzība 11
bērniem

Pagaidu aizsardzības piemērošana

**PALDIES TIESNEŠIEM UN POLICISTIEM!
IR NOSARGĀTAS DZĪVĪBAS!**

- **Tiesas pieņem lēmumus par pagaidu aizsardzību.**
  - 1) Varmākas izlikšana no kopīgās dzīvesvietas**
  - 2) Varmākam noteikts aizliegums tuvoties**
- **Policija palīdz sagatavot PAPV pieteikumu tiesai, kad ir izsaukumi**

PROBLĒMAS → **IETEIKUMI**

1) PAPV SAISTĀMA AR PAMATA PRASĪBU

Klientēm prioritāte ir aizsardzība no vardarbības, arī, kad nav strīda pēc būtības

VAR – ārstēšanā ieguldītie līdzekļi/ morālais kaitējums

2) IEROSINĀTA KRIMINĀLLIETA, BET JĀCEĻ PRASĪBA CIVILLIETĀ, LAI BŪTU PAPV

Varētu būt izņēmums – ja kriminālprocess – sasaistīt ar PAPV

PROBLĒMAS → IETEIKUMI

3) TIESAS LĒMUMU IZPILDE

IEPAZĪSTINĀŠANA AR LĒMUMU

upurim liek meklēt varmāku,

neizliek varmāku,

kavējās ar lēmumu paziņošanu

Rada vardarbīgas rīcības riskus, paziņojot

Vēlams vienots paziņošanas sistēmas modelis

Ir gadījumi, kad policija nevēršas pret vajātāju,

neierosina kriminālprocesu

4) **VARMĀKAS VĒRŠ PAPV PRET UPURI**

5) **TIESAS NORAJDA PAPV**

PROBLĒMAS → IETEIKUMI

8) IR PAPV, bet saistībā ar bērniem NAV

Vēlams – trešās puses noteikt par starpniekiem tikšanās ar bērniem gadījumos, saimniecisku jautājumu risināšanai.

9) VAINO SIEVIETES/ ATŅEM BĒRNUS

Bērni manipulācijas objekts

Sievietes neziņo par seksuālo vardarbību pret bērniem

FIZISKA VARDARBĪBA SEKSUĀLA

VARA UN KONTROLE

SPAIDU UN DRAUDU LIETOŠANA

Sievietes ietekmēšanas draudu izteikšana un (vai) īstenošana

- šķiršanās, pašnāvības un sociālo dienestu uzsūtīšanas draudi
- apsūdzības atsaukšanas prasības • nelikumīgu darbību uzspiešana.

IEBIEDĒŠANA

Sievietes iebiedēšana ar skatienu, rīcību, žestiem • lietu plēšana • sievietes mantu iznīcināšana • cietsirdība pret mājdzīvniekiem • plātīšanās ar ieročiem.

EMOCIONĀLA CIETSIRDĪBA

Sievietes noniecināšana

- pašvērtējuma pazemināšana
- apsūkāšana • centieni iegavlot, ka sieviete ir nenormāla • psiholoģisku triku izmantošana • pazemošana • vainas apziņas radīšana.

FINANSIĀLĀ ŠANTĀŽA

Šķēršļu likšana sievietes vēlmei iekārtoties vai saglabāt darbu

- finansiālās atkarības veidošana
- konkrētas tēriņu summas piešķiršana • sievietes naudas piesavināšanās • ģimenes budžeta apmēru slēpšana un pieejamības ierobežošana.

IZOLĒŠANA

Sievietes rīcības kontrolēšana, tikšanās un sarunu biedru, literatūras, pārvietošanās ierobežošana • sievietes socializēšanās iespēju ierobežošana • rīcības pamatošana ar greizsirdību.

VĪRIEŠA PRIEKŠROCĪBU IZMANTOŠANA

Sievietes nostādīšana kalpones lomā

- vienpersoniska lēmumu pieņemšana
- uzdošanās par „kungu un ķēniņu”
- vīrieša un sievietes lomu noteikšana.

BĒRNU IZMANTOŠANA

Sievietes vainošana par bērniem • bērnu kā ziņnešu izmantošana

- apmeklējumu izmantošana, lai uzmāktos sievietei
- bērnu atņemšanas draudi.

VAINAS MAZINĀŠANA, NOLIEGŠANA UN NOVELŠANA

Cietsirdīgās izturēšanās un sievietes šajā sakarā izteikto bažu ignorēšana

- cietsirdīgās izturēšanās noliegšana
- vainas novelšana par cietsirdīgo izturēšanos • sievietes vainošana cietsirdības izraisīšanā.

FIZISKA VARDARBĪBA SEKSUĀLA

LAI MUMS KOPĀ IZDODAS
VEIDOT STARPINSTITUCIONĀLU
SADARBĪBU
DROŠĀM UN BRĪVĀM DZĪVĒM!

PALDIES!